

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
w Zespole Szkół im. UNICEF w Rzeszowie

SZKOŁA PRZYSPOSABIAJĄCA DO PRACY
dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym
oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi

rok szkolny 2022/23

Opracowanie:

mgr Daniel Szczypek – lider zespołu

Spis treści:

1. Wstęp
2. Podstawa prawna
3. Nowa definicja wychowania
4. Priorytety
5. Ewaluacja i modyfikacja programu
6. Sfery rozwoju, cele i zadania wychowawcze i profilaktyczne

1. Wstęp

Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka. Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości.

Zgodnie z art. 26 Prawa oświatowego następuje połączenie szkolnego programu wychowawczego i programu profilaktyki w jeden dokument zawierający treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Program obejmuje całościowe oddziaływania wychowawcze wraz z uzupełniającymi działaniami profilaktycznymi w zależności od potrzeb uczniów – zarówno w zakresie wspierania dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju, jak i zapobiegania i przeciwdziałania zachowaniom problemowym.

Program wychowawczo – profilaktyczny został przygotowany w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów, obejmujący treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, a także treści o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

2. Podstawa prawna:

- ◀ Konstytucja RP art. 72
- ◀ Konwencja o Prawach Dziecka art. 3

◀ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe

◀ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii wraz ze zmianami Rozporządzenia MEN z dnia 22 stycznia 2018 r.

3. Nowa definicja wychowania – **wychowanie** to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości:

» fizycznej – związanej z naturalnymi procesami rozwoju fizycznego, nabywaniem wiedzy i umiejętności umożliwiających prowadzenie zdrowego stylu życia,

» psychicznej /emocjonalnej i intelektualnej/ – ukierunkowanej na osiągnięcie odpowiedzialności za siebie i swój stosunek do świata,

» społecznej – polegającej na nabywaniu umiejętności prawidłowego wywiązywania się z pełnionych ról społecznych i przygotowywania się do podejmowania nowych ról

» aksjologicznej /duchowej/ - obejmującej posiadanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości oraz poczucia sensu istnienia, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży (art. 1 pkt. 3 ustawy *Prawo oświatowe*)

4. Priorytety

Priorytety MEN w roku szkolnym 2022/2023:

1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
2. **Wspomaganie wychowawczej roli rodziny** przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. **Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.**

Priorytety dyrektora – rok szkolny 2022/23:

1. Przestrzeganie przepisów w zakresie **bezpieczeństwa** organizacji zajęć edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz organizacji pobytu ucznia na terenie placówki.
2. **Adekwatność** treści Programu wychowawczo-profilaktycznego opracowanego przez wychowawcę klasy do zdiagnozowanych potrzeb zespołu klasowego realizowanego w roku szkolnym 2022/23 oraz sposoby realizacji, atrakcyjność zajęć, efektywność.
3. Upowszechnianie wśród dzieci i **młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowaniu właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.**

5. Ewaluacja:

W roku szkolnym 2021/2022 (maj – czerwiec 2022 r.) dokonano ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego w oparciu o sprawozdania wychowawców, nauczycieli, pedagoga, psychologa szkolnego oraz dane uzyskane w wyniku współpracy z rodzicami i uczniami.

Nauczyciele uznali, że należy kontynuować wszystkie zadania wynikające z programu wychowawczo-profilaktycznego gdyż przyczynia się to do postępów uczniów w rozwoju społeczno – emocjonalnym.

Istotna jest również kontynuacja zadań związanych z wyzwaniem samodzielności uczniów, rozwijaniem umiejętności prospołecznych, poszerzaniem wiedzy odnośnie sposobów zagospodarowania i spędzania przez nich czasu wolnego oraz przeprowadzaniem różnorodnych działań związanych z aktywnością fizyczną. Ważne jest również utrwalanie kompetencji społecznych. Istotna jest również tematyka związana z internetem, portalami społecznościowymi, sposobami korzystania z telefonów i bezpieczeństwem w sieci.

Nauczyciele uważają, że nie ma potrzeby umieszczenia dodatkowych zadań.

Zamieszczone zadania są wystarczające, program jest bardzo rozbudowany i zawiera istotne zadania z różnych dziedzin. Nie należy usuwać żadnych zadań. Wszystkie zadania są potrzebne. Zadania powinny być dostosowane do realizacji w konkretnych oddziałach klasowych, czasem jest ich zbyt dużo.

Zdaniem **rodziców** należy :

- Zwracać uwagę na **miejsca** spostrzegane przez nich jako **zagrożające bezpieczeństwu** ich dzieci (zwłaszcza schody, szatnie, korytarze, toalety).
- W ramach oddziaływań wychowawczych **systematycznie przypominać uczniom o zasadach zachowania obowiązujących w szkole i w relacjach z innymi**. Stosować w tym zakresie **konsekwencję wychowawczą, oraz rozliczać uczniów** z przejawianych zachowań.
- Zwracać uczniom nieustannie uwagę na **kulturę zachowania i wyrażania się w stosunku do rówieśników, dorosłych**.
- **Edukować uczniów w zakresie przejawianych przez innych uczniów niepełnosprawnych trudnych zachowań**, a typowych dla danego zaburzenia jak np. autyzm.

Zdaniem **wychowawców** nadal należy kontynuować następujące działania profilaktyczno-wychowawcze:

- Niwelować konflikty, **rozwijać w uczniach postawy wzajemnej akceptacji**
- Zwracać uwagę na **zasady właściwego zachowania**, na kulturę osobistą, właściwe słownictwo, szacunek dla innych–rówieśników i osób dorosłych,
- **Konsekwentnie egzekwować** ustalone w szkole normy i zasady, **stosować wzmocnienia pozytywne** w pracy wychowawczej,
- Na bieżąco **dbać o integrację zespołów klasowych**, udzielać pomocy i wsparcia uczniom wycofującym się z kontaktów lub izolowanym przez rówieśników.

Uczniowie:

Zdecydowana większość badanych uczniów uważa, że szkoła jest dla nich miejscem bezpiecznym. Wśród **miejsc**, uznawanych przez uczniów za **niebezpieczne** najczęściej wymieniane są **schody, szatnia, winda, piwnica, toaleta oraz plac zabaw**. Większość uczniów nie doświadczyło w szkole lęku przed innymi uczniami, jednak 24% zgłasza takie doświadczenia. Wśród powodów swego lęku wymieniają najczęściej bicie i krzywdzenie przez kogoś ich lub innych oraz obawę przed tym /13 odpowiedzi - 9% wszystkich badanych/, a także dokuczanie, agresję, denerwowanie lub obawy przed tym /10 odpowiedzi - 7% wszystkich badanych/.

Większość badanych nie doświadczyła gubienia się na terenie szkoły. Zdecydowana większość badanych uczniów wie do kogo w szkole mogą zwrócić się po pomoc i ocenia nauczycieli oraz pracowników szkoły jako przyjaznych i pomocnych.

Większość uczniów ocenia też jako miłe towarzystwo rówieśników z klasy oraz deklaruje, że wie, jak należy zachowywać się w szkole. 89% badanych uważa, że dobrze czuje się w swojej szkole.

6. Sfery rozwoju, cele i zadania:

SFERA ROZWOJU	CELE ROZWOJOWE	ZADANIA WYCHOWAWCZE I PROFILAKTYCZNE	FORMA REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
I. FIZYCZNA	<p>Promowanie zdrowego stylu życia.</p> <p>Przestrzeganie przepisów w zakresie bezpieczeństwa organizacji zajęć edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych oraz organizacji pobytu ucznia na terenie placówki (priorytet Dyrektora)</p> <p>Upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowaniu właściwych postaw wobec zagrożeń i</p>	Uświadamianie i wdrażanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.	<p>Zajęcia dotyczące higieny osobistej, zdrowego odżywiania, profilaktyki zdrowotnej</p> <p>Nawiązanie efektywnej współpracy z rodzicami.</p> <p>Organizacja spotkań z np. stomatologiem, dietetykiem, policjantem</p> <p>Przedstawienie uczniom pozytywnego wpływu aktywności fizycznej na zdrowie i życie człowieka.</p> <p>Zajęcia dotyczące szkodliwego wpływu różnych substancji psychoaktywnych na organizm człowieka.</p> <p>Zajęcia tematyczne w zakresie kształtowania umiejętności uczniów podczas korzystania z tzw. nowych mediów społecznościowych. TUP</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, higienistka szkolna.</p> <p>Wychowawcy, rodzice.</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele, higienistka szkolna. Psycholog, pedagog.</p>	<p>IX/I</p> <p>IX/X</p> <p>X/III oraz wg możliwości</p> <p>W trakcie całego roku szkolnego</p>

<p>sytuacji nadzwyczajnych. (priorytet Dyrektora)</p>		Pełnienie dyżurów nauczycielskich.		
	<p>Kształtowanie umiejętności organizowania bezpiecznego wypoczynku i czasu wolnego poprzez podejmowanie różnych aktywności.</p>	<p>Uczenie bezpiecznego zachowania się uczniów (np. w kontaktach z osobami nieznanymi).</p> <p>Wdrażanie uczniów do aktywności fizycznej poprzez lekcje wychowania fizycznego, dodatkowe zajęcia sportowe, na pływalni, wycieczki, turnusy rehabilitacyjne.</p> <p>Uczenie bezpiecznego korzystanie z Internetu (np. kontakty z innymi ludźmi).</p> <p>Uczenie odróżniania fikcji od rzeczywistości – świat kina, teatru, literatury, gier komputerowych.</p>	<p>Wychowawcy i wszyscy nauczyciele.</p> <p>Wychowawcy i wszyscy nauczyciele.</p> <p>Wychowawcy i wszyscy nauczyciele, psycholog, pedagog.</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele.</p>	<p>W trakcie całego roku szkolnego.</p> <p>W trakcie zajęć z wykorzystania Technologii inf.</p>
	<p>Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych.</p>	<p>Zajęcia dotyczące zasad postępowania w różnych sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu (zasady BHP, pożar, ukąszenie, utrata przytomności, zatrucie, atak terrorystyczny, COVID-19, wojny, itp.). Przeprowadzenie ewakuacji próbnych.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, higienistka szkolna, pedagog. Dyrekcja szkoły.</p>	<p>IX Na bieżąco w miarę potrzeb. W trakcie próbnej ewakuacji z budynku.</p>

			Pełnienie dyżurów nauczycielskich.		
II. EMOCJONALNA	Wspieranie rozwoju emocjonalnego uczniów.	Kształtowanie umiejętności prawidłowego reagowania w sytuacjach trudnych, radzenia sobie z emocjami i uczuciami (radość, chorób i śmierci bliskich osób, przeżywania żałoby)	Zajęcia tematyczne i rozmowy indywidualne. Nauczanie sytuacyjne. Zajęcia TUP.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele.	Cały rok szkolny Każdorazowo w przypadku zaistniałych sytuacji.
	Ochrona i wzmocnienie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży (priorytet MEN)	Radzenie sobie z własną niepełnosprawnością i ograniczeniami z niej wynikającymi	Zajęcia tematyczne i rozmowy indywidualne. Nauczanie sytuacyjne.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele.	Cały rok szkolny
	Kształtowanie i rozwijanie osobowości ucznia.	Budowanie poczucia własnej wartości.	Zajęcia tematyczne.	Wychowawcy.	Cały rok szkolny.
	Kształtowanie i utrwalanie pożądanego zachowań emocjonalnych ucznia.	Kształtowanie umiejętności bycia asertywnym.	Zajęcia tematyczne i rozmowy indywidualne. Nauczanie sytuacyjne.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele.	Cały rok szkolny. Na zajęciach TUP.

III. INTELEKTUALNA	Zapewnienie uczniom dostępu do różnych źródeł informacji i opanowanie umiejętności korzystania z nich.	Kształtowanie umiejętności właściwego i bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów społecznościowych (radzenie sobie z cyberprzemocą)	Edukacja informatyczna. Zajęcia tematyczne. Spotkania z policjantem dzielnicowym. TUP	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog	Zgodnie z harmonogramem zajęć z wykorzystaniem komputera. Cały rok szkolny.
		Rozwijanie kompetencji czytelniczych.	Zajęcia tematyczne, lekcje biblioteczne.	Wychowawcy	Wg planu wyjść do biblioteki osiedlowej i szkolnej.
		Rozwijanie zainteresowań uczniów.	Udział w kołach zainteresowań.	Nauczyciele prowadzący zajęcia.	Cały rok szkolny.
	Stymulowanie rozwoju poznawczego przez wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnej.	Kształtowanie umiejętności korzystania z różnych źródeł wiedzy.	Zajęcia tematyczne, praca indywidualna i grupowa.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele.	W trakcie całego roku szkolnego.
	Kształtowanie umiejętności uczenia się	Doskonalenie zdolności koncentracji na zadaniu oraz stwarzanie możliwości samodzielnego poznawania otoczenia.	Zajęcia indywidualne i grupowe.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele.	W trakcie całego roku szkolnego.
IV. SPOŁECZNA	Kształtowanie właściwych relacji społecznych.	Kształtowanie kompetencji komunikacyjnych.	Zajęcia tematyczne.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele.	W trakcie całego roku szkolnego

	<p>Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji (priorytet MEN)</p>	<p>Uczenie nawiązywania właściwych relacji z płcią przeciwną.</p> <p>Doskonalenie umiejętności współpracy z innymi osobami.</p> <p>Wdrażanie uczniów do aktywnego udziału w życiu rodziny, podejmowanie prawidłowych decyzji.</p> <p>Kontynuowanie opartej na wzajemnym szacunku i zaufaniu współpracy z rodzicami.</p>	<p>Udział w apelach szkolnych, przygotowywanie uroczystości szkolnych, konkursy imprezy okolicznościowe. TUP</p> <p>Nauczanie sytuacyjne, zabawy integracyjne, imprezy klasowe z udziałem Rodziców, wycieczki, itp. TUP, wolontariat, zajęcia praktyczne</p> <p>Rozmowy z rodzicami, wywiadówki.</p> <p>Współpraca z rodzicami, pomoc w organizowaniu imprez szkolnych np. piknik rodzinny, wigilia klasowa itp.</p>		
	<p>Przygotowanie do dorosłego życia.</p>	<p>Rozwijanie samodzielności.</p> <p>Pomoc i wsparcie uczniów w tworzeniu i realizowaniu planów życiowych.</p> <p>Zapoznanie z prawami, w tym uprawnieniami osób</p>	<p>Zajęcia tematyczne. TUP. Wycieczki.</p>	<p>Wychowawcy, wszyscy nauczyciele</p>	<p>Przez cały okres nauki w szkole.</p>

		z niepełnosprawnością do korzystania z systemu wsparcia społecznego.			
	Przestrzeganie norm społecznych.	Kształtowanie pożądanych społecznie postaw uczniowskich.	Nauczanie sytuacyjne. TUP. Imprezy okolicznościowe, konkursy.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele.	W trakcie całego roku szkolnego.
V. DUCHOWA	Wspieranie rozwoju etyczno-moralnego i duchowego uczniów. Priorytet MEN: Wychowanie zmierające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.	Kształtowanie umiejętności odróżniania dobra i zła. Uwrażliwienie na krzywdę innych i poczucie winy. Uczenie postawy przebaczenia i szacunku.	Nauczanie sytuacyjne. Stosowanie zasad moralnych w życiu codziennym. Udział w rekolekcjach szkolnych, Wigilii, Poranku Wielkanocnym, Mszach Św. i in.	Wszyscy nauczyciele, rodzice, katecheci	Zgodnie z planem zajęć, wyjść do kościoła, kalendarzem uroczystości szkolnych.

Lider zespołu:
Daniel Szczypek